

JUDr. Jan Jiří Rückl

Osobnost a životní osudy JUDr. Jana Jiřího Rückla jsou dnes bohužel polozapomenutou epizodou našich dějin. Československý prvorepublikový průmyslník, právník, filozof a odborník na vědeckou organizaci práce se narodil 12. května 1900 ve Včelniče do tradiční české sklářské rodiny.

Vystudoval práva a filozofii v Praze a komerční a politické vědy v Paříži a Mnichově. Od počátku první Československé republiky se výrazně politicky exponoval a jako člen Zemského výboru ČSL patřil k nejbližším spolupracovníkům a přátelům předsedy Zemského výboru a vyšehradského kanovníka Msgre. Bohumila Staška, pozdějšího dlouholetého vězně koncentračního tábora Dachau.

Rückl udržoval blízké kontakty s vysokými představiteli tehdejší Československé republiky a církevními hodnostáři v Praze, Paříži a v Římě. Jako vzdělaný odborník s výraznými diplomatickými schopnostmi sehrál pozitivní roli při uzavírání mezistátního dokumentu – Modu vivendi – mezi Svatým stolcem a Československem v roce 1928. V miléniovém svatováclavském roce 1929 významně přispěl k založení Českého místodržitelství Řádu rytířů Božího hrobu. Jako náměstek Latinského patriarchy jeruzalemského tento řád v předválečném Československu až do své smrti vedl.

V roce 1935 byl hlavním organizátorem a výkonným předsedou celostátního sjezdu katolíků ČSR. V tomtéž roce se rozhodně postavil za kandidaturu Edvarda Beneše na funkci prezidenta republiky. Neúnavnou prací na sblížení tradičních křesťanských kruhů v Československu významně ovlivnil postoj ČSL a HSLS a přispěl tak zásadním způsobem ke zvolení Dr. Edvarda Beneše prezidentem republiky.

Dlouhodobě se odborně a publicisticky angažoval v oblasti vědecké organizace práce a významně se zasloužil o založení tohoto oboru u nás.

Ve své politické, odborné přednáškové a publicistické činnosti celkově usiloval o spojení křesťanského tradicionalismu s hodnotami moderní civilizace. Za svoji práci obdržel vysoká církevní ocenění. Papež Pius XI. jmenoval JUDr. Jana Jiřího Rückla skutečným papežským komořím. Byl vyznamenán velkokřížem Rytířského řádu Božího hrobu, křížem komtura s hvězdou papežského Řádu sv. Řehoře Velikého a mnoha dalšími oceněními.

JUDr. Jan Jiří Rückl zemřel po dlouhé těžké 24. srpna 1938 a byl pohřben do hrobky rodiny své manželky roz. Kolářové na pražském Vyšehradě.

Odborná konference „JUDr. Jan Jiří Rückl ŽIVOT A DOBA“

V roce 2020 uplynulo od narození JUDr. Jana Jiřího Rückla 120 let. Z iniciativy Dominika kardinála Duky byla, při dodržení všech opatření přijatých v souvislosti s pandemií Covid – 19, uspořádána 28. ledna 2021 o jeho životě a době, ve které působil, několikrát odložená odborná konference. Účelem konference bylo nejenom připomenout životní osudy a působení JUDr. Jana Jiřího Rückla, ale současně zdůraznit, že katolická církev se aktivně

zúčastnila budování nového československého státu ve složité a církvi nepříznivé době mezi dvěma světovými válkami.

Konference se sešla pouze v komorním složení a její jednání bylo rozděleno na dva bloky. Pozvání na konferenci přijal apoštolský nuncius v České republice Mons. Charles Daniel Balvo. Jeho účast na konferenci v nemalé míře zdůraznila význam, jaký ve své době J. J. Rückl měl a co vykonal nejen pro úpravu vztahů ČSR se Svatým stolcem, vnitřní život církve, ale zejména pro aktivní působení československých katolíků. Konference se zúčastnil rovněž Mons. Vlastimil Kročil, biskup Rücklovy rodné českobudějovické diecése. Na svého rodáka nezapomněla ani rodná obec Včelnička, která na konferenci vyslala starostku paní Milenu Hronovou.

Konferenci písemně pozdravil předseda České biskupské konference, olomoucký arcibiskup Mons. Jan Graubner, též jako velkopřevor České magistrální delegace Řádu Božího hrobu. Pozdravný dopis spolu s vyjádřením záštity zaslal účastníkům konference předseda Senátu Parlamentu České republiky Ing. Miloš Vystrčil a další osobnosti.

Konference byla současně připomenutím památky jeho synovce Ing. Jiřího Rückla (20. 10. 1940 – 11. 9. 2017), pozdějšího senátora Senátu Parlamentu České republiky (senátní obvod č. 16, 1996–2004), který provozoval rodinnou sklárnu v Nižboru ještě před několika lety.

Z původně přihlášených 10 referentů, přednesli své příspěvky v dopoledním bloku, zahájeném kardinálem Dominikem Dukou, 2 přednášející. **PhDr. Michal Pehr PhD.**, významný historik, který se zabývá českou církevní historií první poloviny 20. století a dějinami ČSL, se zaměřil na průřez Rücklovým životem. Pokusil se zasadit jeho životní osudy do období První československé republiky, která nebyla katolické církvi a jejím věřícím zpočátku nakloněna. V roce 1935 J. J. Rückl jako předseda výkonného výboru a hlavní organizátor Celostátního sjezdu katolíků ČSR významně přispěl spolu s dalšími osobnostmi k lepšímu postavení katolíků v republice a katolická církev se ukázala jako konstruktivní síla při budování mladého československého státu.

Druhým přednášejícím dopoledního bloku byl vyučující církevních dějin a proděkan Teologické fakulty University Palackého v Olomouci **doc. Mgr. Tomáš Parma, PhD.** V kostce přiblížil historii rytířského Řádu Božího hrobu, jehož je současným představeným v ČR. Poměrně podrobně se zabýval příchodem řádu do Čech a vyzdvihl zásluhy J. J. Rückla jak na jeho ustavení, tak na přijetí předních osobností prvorepublikového katolického světa mezi jeho členy.

Prvním přednášejícím odpoledního bloku byl děkan právnické fakulty UK v Praze **prof. JUDr. Jan Kuklík, DrSc.** Svou přednášku zaměřil na dosud málo známé okolnosti přípravy a vlastní volbu Dr. Edvarda Beneše prezidentem republiky v roce 1935. K volbě prezidenta republiky došlo po abdikaci Tomáše Garrigue Masaryka na nejvyšší státní funkci v době, kdy vnitropolitická situace tehdejšího Československa byla poznamenána nástupem nacistické Henleinovy strany a nutností sjednotit všechny demokratické síly. Právě v tomto období se Rückl silně politicky exponoval a jeho přičiněním došlo ke sjednocení dosud váhajících katolicky orientovaných sil. Lze konstatovat, že k volbě dr. Edvarda Beneše prezidentem republiky v roce 1935 došlo právě zásluhou dr. Jana Jiřího Rückla.

JUDr. Cyril Svoboda, PhD., z Diplomatické akademie, bývalý ministr zahraničních věcí ČR, druhý přednášející odpoledního bloku, hovořil na téma Rückl a československá diplomacie při tvorbě vzájemných diplomatických vztahů mezi ČSR a Svatým stolcem v porovnání se snahou o dosažení dohody mezi ČR a Svatým stolcem v roce 1993. Přiblížil okolnosti tvorby prvních církevních právních předpisů po Sametové revoluci a další genezi vztahů mezi státem a církví vedoucí až k přijetí restitučního zákona.

Posledním přednášejícím odpoledního bloku byl **P. Dr. Gabriel Rijad Mulamuhic, ThD.**, který ve svém vystoupení objasnil některé okolnosti spolupráce J. J. Rückla s prvorepublikovým slovenským episkopátem. Jeho referát se opíral o dosud většinou nepublikované prameny, zejména o dosud neznámou nebo málo citovanou korespondenci mezi Rücklem a některými slovenskými biskupy. Právě jejich intervence u slovenských politiků byly důvodem příklonu slovenské politické scény na stranu českých demokratických sil při volbě dr. Edvarda Beneše prezidentem republiky.

Vzhledem k omezením v důsledku pandemie Covid – 19 byly v písemné formě odevzdány příspěvky následujících nepřítomných referentů s tématy:

- **Prof. PhDr. Róbert Letz, CSc.** z katedry historie Pedagogické fakulty Univerzity Komenského v Bratislavě – JUDr. Jan Jiří Rückl a HSLS.
- **Prof. PhDr. Drahomír Jenčík, CSc.** z Ústavu hospodářských a sociálních dějin FF UK v Praze – Ekonomické aktivity Jana Jiřího Rückla.
- **Doc. JUDr. Martin Štefko, PhD.** z právnické fakulty UK v Praze – J. J. Rückl a vědecká organizace práce.
- **PhDr. Stanislav Vajnar, PhD.** z tiskového odboru Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR – JUDr. Jan Jiří Rückl a Msgre. Bohumil Stašek.

Po skončení odpoledního bloku konference se odebrali někteří zúčastnění na Vyšehradský hřbitov, kde českobudějovický biskup Mons. Kročil požehnal místo posledního odpočinku JUDr. Jana Jiřího Rückla. Dominik kardinál Duka a starostka obce Včelnička paní Milena Hronová uctili památku JUDr. Jana Jiřího Rückla položením kytic.

Z konference „JUDr. Jan Jiří Rückl, život a doba“ byla vydána v červenci t.r. kolektivní monografie.

Rodná obec JUDr. Jana Jiřího Rückla uctí jeho památku odhalením pamětní desky na nově postavené kapli sv. Anny dne 24. července 2021. Novou kapli a její zvon požehná tentýž den v 10.00 hod. českobudějovický biskup Mons. Vlastimil Kročil.

(text: JUDr. Jan Kotous)